

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA
ZA LATA 2009-2010**

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010

ul. Niemodlińska 79 pok. 22-23
45-864 Opole
tel./fax: 77 454-07-10, 077 474-24-57
kom. 605-26-24-27, 607-79-05-85
mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa
za lata 2009 – 2010 był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Marta Dubiel
mgr inż. Paweł Synowiec
lic. Mariusz Orzechowski
lic. Marta Stelmach

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	4
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE BIERAWA ZA LATA 2009-2010.	4
3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2009-2010 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.	5
3.1 KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH.....	5
3.2 OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.	8
3.3 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.	20
4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI	34
5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.	38
6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.....	38
7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	39
8. LITERATURA.	40

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 – tekst jednolity) Wójt co 2 lata przedstawia raport z realizacji Programu ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016, opracowany w 2008 roku obejmował cele z „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji gminnego Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa założono, że system monitoringu dla gminy powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyień oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE BIERAWA ZA LATA 2009-2010.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa ” za lata 2009-2010 stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016,
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu gminy za lata 2009 i 2010,
- informacje statystyczne GUS (dostępne w pełnym zakresie za rok 2009, i w niepełnym zakresie za rok 2010),
- informacje pozyskane z Urzędu Gminy w Bierawie,
- raporty o stanie środowiska w województwie opolskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Opolu,
- informacje z innych źródeł,
- opracowania własne.

3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2009-2010 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.

3.1 Kierunki działań systemowych.

3.1.2 Upowszechnienie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego.

Zadania własne:

- wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o stanie środowiska, udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska,
- prowadzenie w formie elektronicznej publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz ich udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej.

Realizacja zadania:

Bieżące informacje umieszczane są na stronie internetowej Urzędu Gminy w Bierawie oraz na stronie BIP Urzędu Gminy:

- <http://www.bierawa.pl/>,
- <http://bip.bierawa.pl/>.

Na ww stronach internetowych umieszczane są również dokumenty strategiczne Gminy oraz projekty dokumentów poddawane konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W zakresie przygotowania kart informacyjnych - informacja o środowisku i jego ochronie:

Zgodnie z zaleceniami obowiązującej od lutego 2005r. Dyrektywy UE 2003/4 w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, Urząd Gminy Bierawa w publikuje w internecie na ogólnopolskiej stronie Systemu Informacji o środowisku <http://www.system.sios.pl> karty informacyjne przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, realizowanych na terenie Gminy Bierawa. Wzór kart informacyjnych zgodny jest z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 186/2010 poz. 1249). Układ wykazu jest zgodny z układem zamieszczonych w nim kart informacyjnych

1. Układ wykazu umożliwi wyszukiwanie informacji przez wpisanie dowolnego wyrazu lub ciągu wyrazów znajdujących się w wykazie kart informacyjnych, a także według następujących kryteriów:

- 1) numer karty informacyjnej;
- 2) rok wydania dokumentu;
- 3) rodzaj dokumentu;
- 4) nazwa dokumentu;
- 5) temat dokumentu;
- 6) obszar, którego dokument dotyczy, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.

2. W wykazie w karcie informacyjnej:

- 1) rodzaj dokumentu - należy wpisać nazwę wskazanego poniżej rodzaju dokumentu zawierającego wyszukiwaną informację o środowisku i jego ochronie:
 - a) wnioski o wydanie decyzji,
 - b) wnioski o udzielenie wskazań lokalizacyjnych,
 - c) inne wnioski,
 - d) decyzje,
 - e) postanowienia,
 - f) polityki, strategie, plany lub programy,
 - g) projekty polityk, strategii, planów lub programów,
 - h) projekty innych dokumentów,
 - i) raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
 - j) inne raporty,
 - k) przeglądy ekologiczne,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

- l) prognozy oddziaływania na środowisko,
 - m) wykazy zawierające informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska,
 - n) rejestry,
 - o) zgłoszenia,
 - p) strategiczne oceny oddziaływania na środowisko,
 - q) koncesje, pozwolenia, zezwolenia,
 - r) analizy, opracowania ekofizjograficzne, wyniki badań i pomiarów,
 - s) mapy akustyczne,
 - t) świadectwa,
 - u) sprawozdania,
 - v) deklaracje środowiskowe,
 - w) inne dokumenty;
- 2) temat dokumentu - należy wpisać temat dotyczący wyszukiwanej informacji, zgodnie z następującą listą tematów:
- a) ochrona powietrza,
 - b) ochrona wód,
 - c) ochrona powierzchni ziemi,
 - d) ochrona przed hałasem,
 - e) ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
 - f) ochrona kopalni,
 - g) ochrona zwierząt oraz roślin,
 - h) inne.

- współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi

Realizacja zadania:

Wspólnoty społeczne podejmują liczne lokalne akcje proekologiczne oraz sprawują społeczną kontrolę nad działaniami przedsiębiorstw i instytucji. Aby mogły skutecznie wypełniać tę rolę, jest konieczne zapewnienie im dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o działaniach instytucji w sektorze ochrony środowiska. Szczególną rolę pełnią tu pozarządowe organizacje ekologiczne, które grupują najbardziej aktywnych, świadomych członków społeczeństwa, a tym samym są najbardziej cenionym partnerem kontrolującym działania organów państwowych oraz przedsiębiorstw z punktu widzenia ochrony środowiska. Przepisy prawa gwarantują udział społeczeństwa, w tym w szczególności organizacji ekologicznych, w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, w opiniowaniu projektów aktów prawnych, a także projektów finansowanych ze środków publicznych, w tym przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej.

Współpraca realizowana w ramach wykonywania bieżących działań przez pracowników Urzędu Gminy w Bierawie, m.in. projekty przygotowywanych dokumentów (Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Odpadami, Prognoza oddziaływania) były umieszczane w na stronie BIP Urzędu w określonych ustawowo terminach.

Gmina współpracuje m.in. ze Związkiem Gmin Śląska Opolskiego, Związkiem Międzygminnym „Czysty Region” oraz współpracuje z niemiecką gminą Ostfildern.

- zachęcanie organizacji do wzięcia udziału w programach szkoleniowo-informacyjnych dotyczących EMAS

Realizacja zadania:

Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszanie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska.

Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) (ang. *Eco-Management and Audit Scheme*) to system zarządzania środowiskowego, w którym dobrowolnie mogą uczestniczyć organizacje (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, urzędy). Głównym założeniem systemu jest wyróżnienie tych organizacji, które wychodzą poza zakres minimalnej zgodności z przepisami i ciągle doskonalą efekty swojej działalności środowiskowej.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Podstawowe zasady systemu określa rozporządzenie 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji we wspólnotowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS). Rozporządzenie z dniem 1 maja 2004 r. zaczęło obowiązywać w Polsce.

System EMAS wykazuje duże podobieństwo do normy ISO 14001. Od roku 2001 treść normy ISO 14001 została włączona do rozporządzenia EMAS, pozwalając na ograniczenie się do identyfikacji dodatkowych wymagań stawianych organizacjom w systemie EMAS. Wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego w oparciu o wymagania normy ISO 14001 można traktować jako krok w kierunku rejestracji w systemie EMAS

Na terenie Gminy Bierawa działają przedsiębiorstwa posiadające certyfikowane Systemy Zarządzania Jakością (PN-EN ISO 9001, ISO 14001, HACCP).

3.1.3. Kształtowanie nawyków kultury ekologicznej mieszkańców Gminy Bierawa.

Zadania własne:

Realizacja zadania:

- kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej,
- wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową czy też włączanie się w akcję „Sprzątanie świata”,
- wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej

Realizacja zadania:

Zadania wspierane przez Urząd Gminy w Bierawie, realizowane na bieżąco przez szkoły, gimnazja i organizacje pozarządowe.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Edukacja ekologiczna - konkurs szkolny i materiały edukacyjne (ze środków GFOŚiGW).	10 390,82

- współdziałanie władz gminnych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony

Realizacja zadania:

Silnym instrumentem kształtowania postaw proekologicznych są środki masowego przekazu. Najbardziej powszechnym źródłem informacji o problemach ochrony środowiska w skali gminy jest internet, prasa, radio i telewizja oraz zebrania wiejskie.

Dobrze przeprowadzona edukacja w prasie lokalnej ma na celu rozbudzenie świadomości mieszkańców przejawiającej się w ich konkretnych działaniach związanych z troską o otaczające ich najbliższe środowisko. Ważny jest również wybór odpowiednich treści, położenie szczególnego nacisku na uświadomienie, że pojedyncze zachowania każdego mieszkańca mają wielkie znaczenie w zachowaniu czystości i estetyki całej gminy. Dlatego niezbędna jest tematyka związana z odpadami, recyklingiem, oraz ze znaczeniem przyrody. Media z reguły przybliżają te tematy kilkakrotnie, stosując odmienne, interesujące formy przekazu. Edukacja ekologiczna w mediach, przede wszystkim w prasie, jest stosunkowo prosta do przeprowadzenia, wymaga jednak odpowiedniego przygotowania dziennikarzy, a także współpracy z instytucjami posiadającymi odpowiednie informacje i opiniotwórczymi.

Najbardziej dynamiczny rozwój, w chwili obecnej, pod względem zainteresowania i formy przekazu osiągnął internet. Na terenie Gminy Bierawa wydawana jest także gazeta „Głos Bierawy”.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Wydawanie „Głosu Bierawy”	*

UWAGA: * kwoty zostały uwzględnione w ramach nadrzędnego zadania ogólnego w sprawozdaniu z realizacji budżetu gminy.

- udział przedstawicieli Urzędu Gminy w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku,

Realizacja zadania:

W dobie szybkiego rozwoju technologii informacyjnych, również ochrona środowiska oraz udział społeczeństwa w ochronie środowiska nabierają coraz szerszego wymiaru. Coraz powszechniejszy dostęp już nie tylko do kilku ogólnopolskich kanałów informacyjnych 7/24 (oferujących informacje 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę), ale również do szerokopasmowego internetu, informatyzacja urzędów administracji – skutkuje postępującym skróceniem czasu dostępu od chwili pojawienia się informacji do momentu dotarcia jej do masowego odbiorcy. Dotyczy to także informacji o środowisku i jego ochronie, zagrożeniach ekologicznych czy udostępnianiu projektów istotnych dla ochrony Środowiska dokumentów.

Pracownicy Urzędu Gminy uczestniczą na bieżąco w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku, w tym organizowanych nieodpłatnie przez administrację szczebla powiatowego i wojewódzkiego, przy wykorzystaniu funduszy unijnych.

3.2 Ochrona zasobów naturalnych.

3.2.1 Ukształtowanie i ochrona systemów obszarów chronionych oraz utworzenie nowych obszarów chronionego krajobrazu.

Zadania własne:

- zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych

Realizacja zadania:

Działania prowadzone są głównie przez Nadleśnictwa Kędzierzyn, Rudy Raciborskie i Rudziniec m.in. w następujących tematach:

- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych, łąk oraz innych cennych biotopów,
- zakładanie, konserwacja i naprawa budek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy, wykładanie karmy,
- grodzenie mrowisk,
- wzbogacanie bazy żerowej dla zwierzyny płowej powodującej szkody w roślinności drzewiastej,
- ciągła aktualizacja w opracowanych „Programach ochrony przyrody” dla nadleśnictw występowania gatunków rzadkich i zagrożonych, identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminacja źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- kontrola normowanego zbioru i skupu płodów runa leśnego na cele przemysłowe w postaci owoców i ziół.

- ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej,
- rozszerzenie i usprawnienie ochrony *in situ* i *ex situ* gatunków roślin i zwierząt

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane głównie przez ww. Nadleśnictwa. Celem ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej jest bogactwo i duża różnorodność biologiczna lasów, skuteczna ochrona zasobów genetycznych, gatunków i ekosystemów leśnych, wzmagające odporność lasów, ich atrakcyjność i możliwość spełniania wielofunkcyjnej roli. W ochronie różnorodności biologicznej w praktyce leśnej wzorcem działań jest dążenie na ile to możliwe w wielofunkcyjnym lesie do utrzymywania lub odtwarzania metodami aktywnej hodowli i ochrony ekosystemów leśnych w całej swojej złożoności zbliżonej do lasów naturalnych. Działania prowadzone w większości przez nadleśnictwa (w tym związane z Realizacją postanowień Zarządzenia Nr 11A Dyrektora Generalnego LP (1999) są m.in.:

- zachowanie i wzmaganie biologicznej różnorodności lasów, w tym ochrona, introdukcja i reintrodukcja rzadkich gatunków fauny i flory,
- ochrona i zachowanie siedlisk priorytetowych,
- zachowanie w stanie naturalnym i odtwarzanie śródleśnych zbiorników wodnych, bagien, mszarów, torfowisk, trzęsawisk, wrzosowisk, wydm, remiz, rzadkich zbiorowisk roślinnych,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

stanowisk rzadkich roślin i zwierząt, - zmniejszenie intensywności użytkowania w lasach zbliżonych do naturalnych w zamian za wzmożenie intensywności gospodarki poza tymi ekosystemami oraz wykorzystanie gruntów porolnych do intensywnej produkcji drewna, - doskonalenie programów ochrony przyrody nadleśnictw poprzez dokładniejsze poznawanie ich wartości przyrodniczych i aktualizowanie zapisów w programach, - tworzenie stref ekotonowych na granicy las-pole, las-woda, las-arterie komunikacyjne, - doskonalenie profilaktyki, stosowania biologicznych i mechanicznych metod ochrony lasu; traktowanie metody chemicznej jako ostatecznej – ratowniczej, - doprowadzenie stanów zwierzyny do poziomu niezagrażającego celom hodowli i ochrony lasu.
- ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania

Realizacja zadania:

W gminnym planie zagospodarowania przestrzennego ze szczególną uwagą ujmuje się tereny o szczególnych walorach przyrodniczych oraz tereny chronione, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nieodzownym warunkiem sporządzenia poprawnego planu zagospodarowania przestrzennego i uwidocznienia w nim różnych form ochrony przyrody jest posiadanie pełnego rozeznania walorów przyrodniczych danego terenu. Gmina posiada ujęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tereny przeznaczone do zalesień i zadrzewień. Akty prawne wyższego rzędu zobowiązują do ochrony obszarów wodnych i błotnych, które jako ekosystemy zagrożone wyginięciem, a szczególnie wrażliwe na różne zakłócenia związane z działalnością człowieka – muszą być wpisane w plany przestrzennego zagospodarowania różnych szczebli i uwzględniać potrzeby lokalnych społeczności, rolnictwa, leśnictwa, rybactwa i przemysłu.

- zachowanie istniejących zbiorników wodnych,

Realizacja zadania:

W odniesieniu do istniejących zbiorników wodnych realizuje się:

- 1) zachowanie i ochronę przed zasypywaniem i zanieczyszczeniem naturalnych jezior, zbiorników wodnych, etc., stawów jako ważnych elementów krajobrazu wsi, śródpolnych oczek wodnych z przylegającymi pasami zieleni oraz oczek śródleśnych i zbiorników retencyjnych;
- 2) zachowanie istniejących zbiorników retencyjnych, drożności systemu kanałów oraz rowów i urządzeń melioracyjnych;
- 3) zachowanie w miarę możliwości naturalnych linii brzegowych rzek;
- 4) utrzymanie istniejących i wprowadzenie pasów trwałych użytków zielonych, zadrzewień i zakrzewień wzdłuż linii brzegowej rzek na terenach sąsiadujących z terenami rolnymi;
- 5) zachowanie i ochronę obszarów źródliskowych;
- 6) zachowanie naturalnych plaż nadrzecznych.
- 7) udrożnienie i uzupełnienie istniejących rowów melioracji wodnej szczegółowej, w celu pełnego wykorzystania potencjału glebowego, w szczególności użytków zielonych z utrzymaniem ewentualnie istniejących stawów i oczek wodnych.
- 8) zakaz likwidacji i niszczenia zadrzewień śródpolnych, eksploatacji surowców mineralnych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, nieuzasadnionych zmian w stosunkach wodnych i likwidacji naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 9) zachowanie naturalnego spływu i naturalnych koryt istniejących cieków wodnych oraz ich biologiczne obudowanie,
- 10) zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

- ograniczanie inwestycji uciążliwego przemysłu,

Realizacja zadania:

Zasady dążenia do zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją z zakładów przemysłowych zostały określone w dyrektywie Rady 84/360/EWG. Dyrektywa ta realizuje zasadę prewencji i regułę ostrożności, uzupełniając ją koncepcją BATNEEC (najlepsza dająca się zastosować technologia nie wymagająca nadmiernych kosztów). Najnowszy sposób rozumienia tej koncepcji jest zawarty w dyrektywie Rady nr 96/61/EWG z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń (IPPC - Integrated Pollution Prevention and

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Control.

W prawie wspólnotowym wymagania dotyczące jakości urządzeń ochronnych powiązane są ściśle z problematyką dopuszczalnej emisji - emisja jest dopuszczalna, gdy nie można jej zlikwidować lub ograniczyć mimo zastosowania najlepszej dostępnej techniki BAT (Best Available Techniques). Ustawa Prawo Ochrony Środowiska uwzględnia praktycznie wymagania wszystkich dyrektyw UE.

Najlepsza Dostępna Technika (Best Available Technique - BAT) została zdefiniowana w Dyrektywie (Artykuł 2(11)) w sposób następujący:

- 'najlepsze dostępne techniki' to najefektywniejszy i najbardziej nowoczesny stopień rozwoju danej działalności i metod jej prowadzenia, wskazujący na praktyczną możliwość zastosowania danych technik do zapewnienia, co do zasady podstaw dla określania granicznych wartości emisji ustalonych w celu zapobiegania i, tam gdzie to nie jest w praktyce możliwe, w celu generalnego obniżenia emisji i jej oddziaływania na środowisko jako całość,
- 'techniki' obejmują zarówno zastosowaną technologię, jak i sposób, w jaki instalacja została zaprojektowana, zbudowana, jest utrzymywana, eksploatowana i wycofana z eksploatacji,
- 'dostępne' techniki oznacza techniki, opracowane w stopniu pozwalającym na wprowadzenie ich do odnośnego sektora przemysłowego, na warunkach ekonomicznie i technicznie uzasadnionych, przy uwzględnieniu kosztów i korzyści, niezależnie od tego czy techniki te są czy też nie są wykorzystywane i opracowywane w danym państwie członkowskim, o ile są one rozsądnie dostępne dla danego podmiotu.

Oceny oddziaływania na środowisko, decyzje środowiskowe dla planowanych przedsięwzięć są realizowane przez organy administracji oraz opiniowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu oraz przez Państwową Powiatową Inspekcję Sanitarną w Kędzierzynie-Koźlu.

- wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni,
- zachowanie istniejącej zieleni urządzonej,
- urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków

Realizacja zadania:

Obszary cenne przyrodniczo są z reguły wykorzystywane do celów rekreacyjnych i edukacyjnych. W nadchodzących latach taka tendencja będzie się nasilać, co może doprowadzić do częściowej degradacji przyrodniczej terenu. Ważnym zadaniem będzie zapewnienie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańcom przy jednoczesnym zapewnieniu warunków dla właściwej ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez odpowiednie udostępnianie obiektów i obszarów chronionych.

Zieleń rekreacyjna spełnia wiele funkcji. Jedną z podstawowych jest produkcja tlenu i usuwanie dwutlenku węgla z otoczenia. Przeciętnie jedno drzewo produkuje w ciągu doby tlen, który wystarcza dla kilku osób. Jedno duże drzewo potrafi przetworzyć tyle samo dwutlenku węgla, ile emitują dwa domy jednorodzinne. Zieleń absorbuje zanieczyszczenia powietrza, a także nieprzyjemne aromaty zastępując je przyjemnym zapachem. Ponadto pasy tzw. zieleni izolacyjnej, poza ograniczeniem zanieczyszczeń, zmniejszają również poziom hałasu.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Nasadzenia i zakup drzewek oraz krzewów	3 306,37
2.	2009	Koszenie poboczy	15 035,85
3.	2009	Utrzymanie terenów zielonych (ze środków GFOŚiGW)	9 951,00
4.	I półr. 2010	Nasadzenia i zakup drzewek oraz krzewów	1 605,00
5.	I półr. 2010	Koszenie poboczy	2 568,00

- rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo

Realizacja zadania:

W latach 2009-2010 nie tworzono nowych szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.

- utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin i rzek

Realizacja zadania:

Wzrastanie izolacji obszarów naturalnych lub zbliżonych do naturalnych przyczynia się do spadku

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

różnorodności biologicznej. Im dalszy dystans do podobnego fragmentu środowiska – tym trudniej go pokonać coraz większej liczbie gatunków. Fragmentacji środowiska można zapobiec lub ograniczyć ich skutki przez łączenie izolowanych fragmentów naturalnego środowiska i tworzenie większych płatów, a gdy to nie jest możliwe – poprzez łączenie ich tzw. korytarzami ekologicznymi. Doliny rzeczne stanowią naturalne korytarze ekologiczne dla większości populacji zwierząt, stanowiąc dla nich drogę przemieszczania. Często są to (lub mogą być) jedyne drogi migracji gatunków, z powodu postępującej fragmentaryzacji środowiska przyrodniczego i liczne niepokonalne dla zwierząt bariery związane z urbanizacją i rozwojem infrastruktury. Ochrona takich korytarzy ekologicznych zapewnia nie tylko prawidłowe funkcjonowanie zespołów roślinnych i zwierzęcych, ale także sprzyja lepszemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu miast i wsi położonych w dolinach rzecznych.

- wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej proponowanych obszarów

Realizacja zadania:

Inwentaryzacja przyrodnicza nie była wykonywana w latach 2009-2010.

Zadania koordynowane:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina potoku Łacza

Realizacja zadania:

Zespół przyrodniczo - krajobrazowy nie został utworzony w latach 2009-2010.

3.2.2 Zwiększanie lesistości gmin predysponowanych do zalesienia w „Krajowym Programie Zwiększania Lesistości” poprzez zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej, gruntów zdegradowanych i nieużytków

Ochrona zasobów leśnych i poprawa ich stanu,

Zadania własne:

- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością gminy

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Nadleśnictwa, przy wsparciu Urzędu Gminy Bierawa.

- inwentaryzacja i weryfikacja klasyfikacji gruntów pod kątem pełnego uwzględnienia gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz ujęcie granicy rolno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przy aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego gminy. Gmina posiada aktualny plan zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego	*
2.	I półr. 2010	Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego – obecnie realizuje się zmiany na wnioski mieszkańców i przedsiębiorców.	43.604,64

*UWAGA: * kwoty zostały uwzględnione w ramach nadrzędnego zadania ogólnego w sprawozdaniu z realizacji budżetu gminy.*

- prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Nadleśnictwa, przy wsparciu Urzędu Gminy Bierawa.

Zadania koordynowane:

- realizacja Wojewódzkiego Programu Zwiększenia Lesistości

Realizacja zadania:

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2007-2010 oraz Prognozą oddziaływania ww. Programu na środowisko realizacja Wojewódzkiego Programu Zwiększenia Lesistości powinna następować w sposób przemyślany, z zachowaniem zasad wprowadzania lub aktualizacji granic rolno – leśnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem zabezpieczenia łąk, muraw i torfowisk. Warunkowane jest to również

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

sporządzeniem dokumentacji urzędzeniowej lasów niepaństwowych (zwiększanie produktywności przy zachowaniu funkcji biotycznych). Lasy Państwowe z wyprzedzeniem muszą mieć zagwarantowane środki finansowe, bowiem zalesienia wymagają kilkuletnich prac związanych z przygotowaniem gleby, produkcją sadzonek (także kilkuletnich). Realizację celu nielokowania uciążliwych inwestycji na korzyść zwiększania udziału terenów o walorach przyrodniczych i rekreacyjnych często łączy się ze zwiększaniem poziomu lesistości gminy. Zwiększanie lesistości ma na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz zagospodarowanie leśne gruntów nieprzydatnych dla produkcji rolnej. Zakłada się, iż poza przyspieszeniem procesu planowanych w Polsce zalesień i korzyściami środowiskowymi, program zalesiania, realizowany na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu 2080/92 Rady Unii Europejskiej i współfinansowany ze środków przedakcesyjnej pomocy UE przyniesie szereg korzyści dla rolników i obszarów wiejskich (alternatywne wykorzystanie gruntów, tworzenie alternatywnych miejsc pracy).

Zalesianiu podlegają grunty o stosunkowo niższej klasie bonitacyjnej oraz grunty nienadające się z innych przyczyn pod wydajną produkcję rolną (grunty na terenach zalewowych oraz w pasie ochronnym rzek).

Grunty wyłączone z użytkowania rolniczego i gleby zdegradowane na obszarach rolniczych powinny być zalesiane lub zagospodarowywane poprzez przeznaczenie ich np. na plantacje choinek, szkółki roślin ozdobnych.

- aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadania:

Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być możliwie optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo-glebowych. Obecny stan wskazuje, że bardziej racjonalne jest przeznaczenie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele nie związane z gospodarką rolną tj. pod urbanizację, rozwój infrastruktury, a przede wszystkim pod zalesienia niż pod uprawy rolne.

Granica rolno-leśna jest to wyznaczana na gruncie i przedstawiana na mapach linia oddzielająca grunty aktualnie i perspektywicznie przewidziane do rolniczego lub leśnego użytkowania. Wyznaczenie tej granicy ma na celu dążenie do optymalnego wykorzystania powierzchni ziemi, uporządkowania przestrzeni rolniczej i leśnej zgodnego z warunkami glebowymi, przyrodniczymi i krajobrazowymi. Powinna zatem stanowić instrument kierowania procesem zalesiania gruntów w gminie. Prawidłowa regulacja granicy rolno – leśnej wymaga w jednych miejscach zalesień, a w innych wyřębu lasu. W związku z niekontrolowaną zmianą granicy rolno-leśnej w niektórych obszarach, coraz częściej zwraca się uwagę na niektóre skutki nieracjonalnego wyznaczania tej granicy.

Na przestrzeni wieków granica rolno-leśna zmieniała się najczęściej w kierunku zmniejszania powierzchni leśnych. W kompleksowy sposób zagadnienia te regulują gminne plany zagospodarowania przestrzennego.

- renaturalizacja obszarów leśnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane głównie przez Nadleśnictwa oraz właścicieli lasów. Punktem wyjścia w odnowieniach lasu jest zachowanie puli genowej rodzimych, najlepiej przystosowanych do lokalnych warunków gatunków wykazujących największą odporność na niekorzystne czynniki biotyczne i abiotyczne. Podstawową metodą odnowienia lasu jest więc inicjowanie odnowień naturalnych wszędzie tam gdzie pozwalają na to warunki, a przy ich braku zakładanie upraw z materiału nasiennego pochodzącego z wyłączonych drzewostanów nasiennych. Zachowywane są w stanie zbliżonym do naturalnego lub odtwarzane śródleśne zbiorniki i ciek wodne, a także prowadzona jest renaturalizacja i szczególna ochrona lasów łęgowych, wilgotnych oraz bagien i torfowisk.

- zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi

Realizacja zadania:

Przy zalesianiu gruntów podstawowe znaczenie ma zgodność ich lokalizacji z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wymaganie to związane jest z realizacją wielu ważnych potrzeb publicznych, w tym: gospodarki wodnej, produkcji rolniczej i hodowlanej, zachowania ładu przestrzennego oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych, a także rozwoju osadnictwa, inwestycji i produkcji przemysłowej. Wynikiem analizy możliwości lokalizacji zalesień jest

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

planistyczne wyznaczenie granicy lasu, będącej umowną linią zamykającą kontur gruntowy – określający obecny i przyszły sposób użytkowania gruntów.

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

1. grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych,
2. lotne piaski i wydmy piaszczyste,
3. strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska,
4. hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie

Grunty przeznaczone do zalesienia wyznacza wyłącznie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.

- stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych

Realizacja zadania:

Obowiązki i prawa właścicieli lasów wynikają z postanowień ustawy o lasach. Gospodarowanie w lasach prywatnych prowadzone jest przez właścicieli według uproszczonego planu urządzenia lasu lub decyzji Starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów. Dokumenty te określają także wielkość dopuszczalnego pozyskania drewna na danym terenie. Nadzór nad prowadzoną gospodarką leśną w lasach prywatnych sprawuje Starosta. Corocznie przeprowadzane są kontrole gospodarki leśnej na uprawach leśnych.

Ponad 70 proc. starostw powierza prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach prywatnych leśnikom z Lasów Państwowych. Szczegóły tego nadzoru określa porozumienie zawierane pomiędzy starostą a właściwym nadleśniczym, publikowane w Dzienniku Urzędowym Wojewody.

Zgodnie z przepisami ustawy o lasach Lasy Państwowe zobowiązane są służyć radą i pomocą prywatnym właścicielom lasów w prowadzeniu gospodarki leśnej. Leśnicy w ramach tych działań:

- doradzają prywatnym właścicielom, jak prowadzić gospodarkę leśną,
- udostępniają sadzonki drzew i krzewów leśnych,
- wykonują na koszt nadleśnictw zabiegi zwalczające i ochronne w lasach prywatnych, jeśli wystąpią tam organizmy szkodliwe, zagrażające trwałości lasu,
- organizują wykonanie zadań gospodarczych w lesie (w tym sprzedaż drewna), na podstawie umowy z właścicielem lasu,
- sporządzają wielkoobszarowe inwentaryzacje stanu lasów oraz prowadzą bank danych o lasach.

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej leśnicy włączyli się w udzielanie pomocy prywatnym właścicielom lasów oraz gruntów przeznaczonych do zalesienia. W szczególności dotyczy to sporządzania planów zalesienia gruntów przy ubieganiu się o pomoc finansową w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz potwierdzania wykonania tego zalesienia. Ponadto leśnicy inicjują objęcie właścicieli lasów prywatnych pomocą finansową w przypadku wystąpienia huraganów, powodzi czy innych klęsk. Działania te również prowadzone są w ramach PROW.

- zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów,
- inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego,
- zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
- prowadzenie gospodarki leśnej ze szczególnym uwzględnieniem pozaprodukcyjnych funkcji lasu,
- ochrona gleb leśnych,
- stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)

Realizacja zadania:

Zadania realizowane przez Nadleśnictwa w ramach działalności podstawowej, ubocznej i dodatkowej. W Nadleśnictwach funkcjonuje System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) służący do gromadzenia, przetwarzania i obiegu informacji. Zasady funkcjonowania SILP określa Zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego Lasów państwowych z dnia 10 marca 1997 roku, wraz z późniejszymi zmianami. System zawiera i porządkuje zbieranie informacji o substancji leśnej na terenie wszystkich nadleśnictw w kraju.

3.2.3 Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody – wzrost efektywności i wykorzystania surowców, w tym zasobów wodnych i surowców energetycznych wykorzystywanych w gospodarce.

Zadania koordynowane:

- wspieranie stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach
- promowanie wykorzystania technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego,
- promowanie wprowadzania systemów recyklingu umożliwiających wielokrotne użytkowanie materiałów,
- wspieranie zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów oraz zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe oraz organy administracji samorządowej.

3.2.4 Zabezpieczenie przed skutkami powodzi.

Zadania własne:

- systematyczna konserwacja rzek i cieków,
- przystosowanie terenów międzywala do szybkiego reagowania w przypadku powodzi (wycinanie lasów i zarośli łąkowych, odnowa użytków zielonych, konserwacja rowów melioracyjnych),
- stworzenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią,
- opracowanie planu awaryjnego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na terenie gminy (np. oczyszczalni ścieków, ujęć wód, terenów zabytkowych i przyrodniczo cennych, składowisk odpadów, itp.)

Realizacja zadania:

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) oraz organy samorządowe (samorząd województwa, powiatu, gminy) Z inicjatywy Dyrektora RZGW powstaje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym. RZGW są również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Dla zapewnienia sprawnej ochrony przed powodzią powołany jest Ośrodek Koordynacyjno-Informacyjny (OKI) osłony przeciwpowodziowej przy RZGW. Nadrzędnym zadaniem OKI jest koordynacja działań mających na celu zapewnienie sprawnej ochrony przed powodzią.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Remonty rowów melioracyjnych	159 066,80
2.	I półr. 2010	Transport piasku, zasypywanie wyrw popowodziowych, doraźne umacnianie wałów	153.688,24

Zadania koordynowane:

- konserwacja wałów przeciwpowodziowych i innych urządzeń ochrony przeciwpowodziowej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez RZGW Gliwice.

- Zbiornik Kotlarnia – dokumentacja projektowa,
- Zbiornik Kotlarnia – przygotowanie i budowa

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez RZGW Gliwice. W latach 2005-2007 została przygotowana kompletna dokumentacja na budowę zbiornika w Kotlarni o pojemności około 50 milionów m³. Koszt budowy zbiornika oszacowano na kwotę około 60 milionów złotych. Projekt był umieszczony na indykatywnej liście projektów do dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Według warunków tegorocznej powodzi ten zbiornik mógłby przyczynić się do obniżenia fali powodziowej od 20 do 40 centymetrów. Obecnie trwają starania o środki finansowe na budowę zbiornika. Zbiornik ma powstać w istniejącym wyrobisku Kopalni Piasku „Kotlarnia”, znajdującym się po lewej stronie rzeki Bierawki w km ok. 5+400 – 13+700. Od strony północnej graniczyć będzie z wsiami: Grabówka, Ortowice, od strony północno-wschodniej z wsią Kotlarnia, od strony zachodniej z

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

wsią Bierawa i Lubieszów, od strony południowej z Dziergowicami i Solarnią.

Główne cele przedsięwzięcia to:

- zmagazynowanie wód powodziowych i uniknięcie strat powodziowych,
- przywrócenie naturalnych stosunków wodno- gruntowych zaburzonych przez eksploatację złóż,
- alimentowanie przepływów niskich w rzece i poprawie warunków ujmowania wody z rzeki przez odbiorców i zakłady,
- stworzenie warunków do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- rekultywacja wyrobiska zdegradowanego przez przemysł i wykorzystanie go do retencjonowania wody,
- przywrócenie funkcjonalności przyrodniczej terenu,
- poprawa walorów krajobrazu terenu.

Podstawowe parametry techniczne zbiornika:

Wyszczególnienie	Jednostka	Zbiornik A	Zbiornik B	Razem zbiornik Kotłarnia (zbiorniki A+B)
Pojemność zbiornika:				
- całkowita V	mln. m ³	31,57	10,64	42,21
- powodziowa V _p		16,90	8,42	25,32
- wyrównawcza V _w		5,33	0,69	6,02
- martwa V _m		9,34	1,53	10,87
Powierzchnie zalewu:				
- przy Max.PP	ha	659	236	895
- przy NPP		475	80	555
- przy Min.PP		412	57	469
Rzędne piętrzenia				
- Max.PP (maksymalny)	m n.p.m.	182,00	187,00	
- NPP (normalny)		179,00	182,00	
- Min.PP(minimalny)		177,80	181,00	

3.2.5 Racjonalne wykorzystanie gleby wraz z jej ochroną i rekultywacją.

Zadania własne:

- przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,

Realizacja zadania:

Chemiczne zanieczyszczenia gleb polegają na kumulacji w glebie substancji, które powodują zachwianie równowagi chemicznej środowiska glebowego. Rolnicze zanieczyszczenia gleby następuje wskutek nieumiejętnego nawożenia mineralnego i nadmiernego stosowania gnojowicy oraz w wyniku używania chemicznych środków ochrony roślin (pestycydów) czy chemicznych regulatorów wzrostu roślin.

Do sposobów chroniących glebę przed chemiczną degradacją ze strony przemysłu należą:

- ograniczenie emisji pyłowo gazowych (w szczególności SO₂ i NO_x oraz metali ciężkich);
- budowa osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni. Zwarte i wysokie osłony w znacznym stopniu redukują zanieczyszczenia chemiczne gleby i roślin;
- właściwe składowanie odpadów przemysłowych (hutniczych, górniczych) i komunalnych;
- wykorzystywanie gleb najslabszych na cele budownictwa, przemysłu, komunikacji;
- dostosowanie użytkowania terenów i produkcji roślinnej do panujących warunków w strefie degradującego działania zanieczyszczeń.

Sposobami chroniącymi glebę przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa są:

- racjonalne i umiarkowane stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych;
- dostosowanie do rodzajów upraw i gleby;
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod ekologicznej produkcji rolnej (rolnictwo

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

ekologiczne); - stosowanie nawozów naturalnych (kompostu, obornika, biohumusu) w nawożeniu gleby; - stosowanie biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Zwrot dla osób fizycznych za zakup kompostowników (ze środków GFOŚiGW).	500,00
<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i poziomów zanieczyszczeń, - ograniczenie czynników wpływających na degradację gleby poprzez zagospodarowanie m.in.: gruntów odłogowanych, - zachowanie naturalnych kompleksów łąk torfowych jako regulatora stosunków wodnych i klimatycznych przyległych do nich terenów, - właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych z wykorzystaniem otaczających je systemów naturalnych i ich zdolności do autoregulacji m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych 			
Realizacja zadania:			
<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (OODR) w Łosiuwie, Opolską Izbę Rolniczą w Opolu oraz ARiMR. Ośrodek doradztwa rolniczego prowadzi na bieżąco informowanie i doradztwo wśród rolników polegające na zalecaniu stosowania następujących zabiegów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakładanie pasów śródpolnych, - dostosowanie biologicznego potencjału gleby pod uprawę odpowiednich gatunków roślin, w zależności od wymagań, wpływu na środowisko i strukturę i strukturę gleby, - określanie wpływu nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby, - prawidłowe składowanie nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin. <p>Po wejściu do UE dopłaty dla ekorołników wypłacane są za pośrednictwem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Aby z nich skorzystać, rolnik oprócz uzyskania certyfikatu musi wystąpić do ARiMR z wnioskiem o przystąpienie do programów rolnośrodowiskowych i realizować pakiet rolnictwo ekologiczne, który jest częścią tych programów.</p> <p>Aby uczestniczyć w programach rolnośrodowiskowych należy m.in. przez okres trwania umowy gospodarować zgodnie z planem rolnośrodowiskowym, prowadzić dokumentację i przestrzegać Zasad Kodeksu Zwyczajnej Dobrej Praktyki Rolniczej.</p> <p>W planie zawiera się zobowiązanie rolnika do modernizacji lub budowy urządzeń do przechowywania ściętek, gnojówki, gnojowicy lub obornika (najpóźniej do końca trwania programu).</p>			
Zadania koordynowane:			
- prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu oraz przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie.			
- realizacja programu rekultywacji gleb zdegradowanych na obszarach rolniczego użytkowania, w tym ich zalesianie			
Realizacja zadania:			
Realizacja zadania opisana w punkcie 3.2.2.			
- zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku rolnym, leśnym i rekreacyjno-wypoczynkowym			
Realizacja zadania:			
W Roczniku Statystycznym rekultywacja opisana jest jako nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Następnym procesem po zakończonej rekultywacji jest zagospodarowanie porekultywacyjne - docelowe zabiegi zapewniające odpowiednie wykorzystanie (zagospodarowanie) zrekultywowanych gruntów i terenów zgodnie z kierunkiem rekultywacji. Pod nazwą rewitalizacja rozumie się rekultywację oraz zagospodarowanie porekultywacyjne, przywracające terenom funkcje użytkowe.

Kierunek rekultywacji określa zakres i sposób rekultywacji pod kątem formy przyszłego zagospodarowania. Norma PN-G-07800:2002 określa pięć ogólnych kierunków rekultywacji:

- rolny: do zagospodarowania rolniczego, np. grunty orne, sady,
- leśny: do zagospodarowania leśnego, np. lasy produkcyjne, lasy ochronne,
- komunalny: do celów komunalnych, np. parki, obiekty sportowe,
- wodny: pod zbiorniki wodne oraz budowę tych zbiorników,
- specjalny: do zagospodarowania na inne cele niż na rekultywacji rolnej, leśnej, komunalnej oraz wodnej.

Najczęstszą formą rekultywacji w gminie, a w konsekwencji zagospodarowania są kierunki leśny i rolny.

- ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów

Realizacja zadania:

Erozja polega na mechanicznym niszczeniu powierzchni ziemi przez różne czynniki zewnętrzne, połączonym z przenoszeniem produktów niszczenia. Jednym z przykładów erozji wodnej jest splukiwanie cząstek gleby przez wody deszczowe. Zjawisko to zachodzi podczas każdego deszczu, a jego nasilenie zależy od stopnia pokrycia ziemi roślinnością. Najlepszą osłoną gleb w przypadku erozji są lasy i zbiorowiska trawiaste. Wycinając lasy i niszcząc naturalne zespoły roślinne, człowiek odsłania glebę i przyczynia się znacznie do przyspieszenia erozji. Płynące rzeki przenoszą stale duże ilości rozdrobnionego podłoża oraz części splukanych gleb do rzek przez wody opadowe.

Erozja wietrzna polega na przenoszeniu ziaren piasku i próchnicy gleb przez wiatr. Przy dużym nasileniu erozji wietrznej można zaobserwować burze pyłowe.

Przed erozją wietrzną chroni m.in.:

- uprawa roślin,
- minimalizowanie czasu pokrycia gleby bez roślin,
- podział pola poprzez zakładanie stref ochronnych przed erozją (np. zarośla i miedze).

Sposoby ograniczania erozji gleb:

- zalesianie stoków lub zmiana przeznaczenia silnie nachylonych stoków np. z gruntów orných na łąki i pastwiska;
- stosowanie poplonów (po zebraniu plonów z pola zasiewa się je ponownie, aby nie pozostawiać gleby bez okrywy roślinnej i zmniejszyć wywiewanie cząstek mineralnych);
- sadzenie zadrzewień śródpolnych hamujących siłę wiatru i ograniczających wywiewanie gleby.

W celu zabezpieczenia gleby przed erozją wodną, należy:

- uprawiać rośliny hamujące spływ wody (trawy, motylkowe i ich mieszanki)
- dobrać rośliny uprawne pod kątem ich ochronnego działania w okresach szczególnego zagrożenia erozją
- poprawiać strukturę i zwiększać pojemność wodną gleb
- zwalczać chwasty konkurujące z roślinami uprawianymi w pobieraniu i tak szczyptych zasobów wody.

- racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie

Realizacja zadania:

Kodeks zwykłej dobrej praktyki rolniczej zawiera m.in. listę nakazów i zakazów dotycząca zwykłej dobrej praktyki rolniczej, która jest warunkiem uzyskania płatności rolnośrodowiskowej. Lista ta została opracowana na podstawie przepisów prawnych, mających zastosowanie w gospodarstwie rolnym, jest więc tylko listą kontrolną przestrzegania przez rolnika obowiązującego prawa. W zakresie nawozów naturalnych, dawka nawozu naturalnego, zastosowanego w ciągu roku, nie może zawierać więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1ha użytków rolnych. Zabrania się stosowania nawozów na glebach zalanych wodą, pokrytych śniegiem lub zamrożonych do głębokości 30 cm. Zabrania się stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej na glebach położonych na stokach o

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

nachyleniu większym niż 10% i pozbawionych okrywy roślinnej oraz podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi. Nawozy naturalne stosowane na gruntach ornych powinny być przykryte lub wymieszane z glebą nie później niż następnego dnia po wywiezieniu.

W okresie 5 lat trwania programu rolnośrodowiskowego i od momentu pierwszej wypłaty w ramach ONW, w gospodarstwach utrzymujących więcej niż 2 DJP, nawozy naturalne w postaci stałej powinny być w przechowywane w pomieszczeniach inwentarskich lub na nieprzepuszczalnych płytach, natomiast nawozy w postaci płynnej w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 6 miesięcznej produkcji tego nawozu. Wolno stosować tylko nawozy dopuszczone do obrotu na podstawie przepisów o nawozach i nawożeniu oraz przepisów o rolnictwie ekologicznym. Wolno stosować tylko środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu przepisami o ochronie roślin uprawnych lub o rolnictwie ekologicznym (wykaz jest ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski"). Zabiegi chemicznej ochrony roślin powinny być wykonywane atestowanymi opryskiwaczami, przez osoby posiadające aktualne zaświadczenie o przeszkoleniu w tym zakresie lub sprzętem ręcznym.

- przeciwdziałanie erozji gleb poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów na gruntach o nachyleniu powyżej 10%

Realizacja zadania:

Agrotechnika przeciwoerozyjna może stanowić samodzielny zabieg na gruntach z erozją umiarkowaną lub zabieg dopełniający na gruntach bardziej erodowanych (począwszy od erozji średniej). Wśród zabiegów agrotechnicznych poprzecznostokowa uprawa roli ma podstawowe znaczenie. Poprzecznostokowa orka jesienna, na zboczach o spadku do 10%, kilkakrotnie zmniejsza nasilenie erozji i równocześnie zwiększa, od kilkunastu do kilkudziesięciu milimetrów, zapas wody w jednometrowej warstwie gleby (po roztopach śniegowych) oraz zwiększa plony o kilkanaście procent. Oprócz orki ważny jest poprzecznostokowy kierunek siewu i sadzenia, który w okresie wegetacji roślin znacznie ogranicza nasilenie erozji. Odpowiedni dobór i następstwo roślin w płodozmianie stanowi kolejne podstawowe ogniwo w systemie agrotechniki przeciwoerozyjnej. Największe właściwości przeciwoerozyjne mają trawy i ich mieszanki z roślinami motylkowatymi, a następnie wieloletnie motylkowate. Gatunki jednoroczne charakteryzują się mniejszymi zdolnościami ochronnymi, przy czym ozime - żyto i rzepak, a następnie pszenica i jęczmień - lepiej chronią glebę przed erozją niż zboża jare. Zmianowanie roślin w terenach podlegających erozji wodnej powinno być różne na poszczególnych elementach stoku. Na wierzchowinach można stosować płodozmiany dowolne, na zboczach płodozmiany z przewagą gatunków glebochronnych, na podnóżach płodozmiany intensywne, z dwuletnią uprawą roślin dobrze chroniących glebę, a w dolinach płodozmiany z nasileniem upraw na zieloną masę.

Na zboczach o nachyleniu powyżej 10stopni przeciwoerozyjna agrotechnika przestaje być zabiegiem wystarczającym i zachodzi potrzeba wprowadzenia poprzecznostokowego (warstwiczowego) układu pól. Celem takiego układu są nie tylko względy przeciwoerozyjne, ale również uzyskanie możliwie jednorodnych warunków siedliskowych.

3.2.6 Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin, zminimalizowanie niekorzystnych skutków ich eksploatacji oraz eliminacja nielegalnego wydobycia.

Zadania własne:

- rekultywacja terenów po eksploatacji kopalin

Realizacja zadania:

Rekultywacja nie była wykonywana – jedyne na terenie gminy tereny przeznaczone do rekultywacji znajdują się na terenie Kopalni Piasku w Kotlarni (są ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego – zagospodarowanie: pod zbiornik przeciwpowodziowy).

- weryfikacja ustaleń istniejących planów zagospodarowania przestrzennego i studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadania:

Gmina posiada aktualny plan zagospodarowania przestrzennego. Aktualizacja planu realizowana jest na bieżąco w zależności od potrzeb.

Zadania koordynowane:

- kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu. W zakresie ochrony kopalni - zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity z 2005 roku – Dz.U. Nr 228 poz. 1947) przedsiębiorca jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji zasobów złoża na podstawie dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża. Umożliwia to bieżącą kontrolę racjonalnego wykorzystywania surowca. Projekt zagospodarowania złoża sporządza się dla istniejącego lub projektowanego obszaru górniczego, w którym będzie prowadzona eksploatacja złoża lub wydzielonej jego części przewidzianej do zagospodarowania w okresie objętym koncesją. Powinien on przedstawiać optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża, z uwzględnieniem geologicznych warunków jego występowania, wymagań w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, technicznych możliwości oraz ekonomicznych uwarunkowań wydobywania kopaliny.</p> <p>W obecnym stanie prawnym „projekt zagospodarowania złoża” w zasadzie staje się elementem wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalni i powinien określać zamierzenia w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">- ochrony złóż kopalni, w tym kopalni towarzyszących i użytecznych pierwiastków śladowych występujących w złożu, zwłaszcza przez ich kompleksowe i racjonalne wykorzystanie;- technologii eksploatacji, zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko. <p>Aktualne informacje dotyczące terenów wykorzystywanych bądź planowanych pod eksploatację kopalni zawarte są w gminnych planach zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>W przypadku stwierdzenia faktu wydobywania kopaliny bez koncesji Starosta nakazuje wstrzymanie takiej działalności, nakładany jest obowiązek skutecznego zabezpieczenia terenu. W przypadku braku sprawcy nielegalnej eksploatacji powiadamiane są organy ścigania o zaistniałym fakcie, w celu jego ustalenia.</p>
<ul style="list-style-type: none">- gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych,- dążenie do uzyskiwania informacji z jednostek ministerialnych i wojewódzkich o ilości, rodzaju i miejscu prowadzenia wydobywania złóż
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu, Marszałka, PiG.
<ul style="list-style-type: none">- opiniowanie studiów i planów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Opiniowanie studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu odbywa się na bieżąco na wniosek Gminy.</p> <ul style="list-style-type: none">- ograniczenie możliwości wykorzystania kopaliny uzyskanej w innych niż koncesjonowane procesach inwestycyjnych,- uświadomienie władzom lokalnym o korzyściach finansowych wynikających z przeciwdziałania niekontrolowanej eksploatacji kopalni,- ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobywania kopalni
<i>Realizacja zadania:</i>
<p>Przepisy Prawa geologicznego i górniczego zabraniają wydobywania kopalni w sposób inny niż koncesjonowana działalność gospodarcza, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). System koncesji od strony organizacyjno-prawnej, zapewnia racjonalną gospodarkę surowcami, a przede wszystkim ochronę kopalni. W latach 2002-2007 koncesje wydawane przez starostów stanowiły średnio 75 % wszystkich udzielonych koncesji w kraju. Odnotowane w ostatnich latach tendencje wzrostowe w ilości udzielonych przez starostów koncesji na wydobywanie kopalni, mają ścisły związek z intensywnym rozwojem infrastruktury w Polsce. W roku 2007 w kraju nastąpił wzrost ogólnej liczby udzielonych koncesji o około 22 % w stosunku do roku 2006. W ciągu sześciu lat nastąpił wzrost ilości udzielanych koncesji o blisko 50 %. Pomimo wzrostu ilości udzielonych przez starostów koncesji, obserwowany jest również wzrost ilości zarejestrowanych przypadków nielegalnej eksploatacji kopalni. Stwierdzone przypadki nielegalnej eksploatacji kopalni dotyczyły głównie piasków i żwirów, w mniejszym stopniu torfów i iltów ceramicznych. Wzrost cen surowców skalnych oraz zwiększenie zapotrzebowania na kruszywa sprawiły, że znaczna ilość kopalni wydobywana jest nielegalnie, bez odpowiednich zezwoleń, opłat i koncesji. Zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego w</p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

razie wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, prowadzącemu taką działalność, właściwe organy nakładają, w drodze decyzji, tzw. podwyższoną opłatę eksploatacyjną w wysokości osiemdziesięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania. Organami właściwymi w sprawie ustalenia tych opłat może być minister właściwy do spraw środowiska, w przypadku gdy nielegalne wydobywanie prowadzone jest w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej lub właściwy miejscowo starosta. Postępowania administracyjne dotyczące nielegalnej eksploatacji kopalin, zaliczyć można do niezwykle trudnych. Wymagają one nie tylko biegłej znajomości przepisów prawa geologicznego i górniczego, ale również przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz innych przepisów z zakresu prawa ochrony środowiska.

- inwentaryzacja wyrobisk po eksploatacji bez koncesji,
- stworzenie inwentaryzacji złóż kopalnianych i wyrobisk po eksploatacji bez koncesji

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu oraz WIOŚ w Opolu.

3.3 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

3.3.1 Zahamowanie powstawania środowiskowych zagrożeń zdrowia

Zadania koordynowane:

- wzmoczenie monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.

- wzmocnienie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu.

- promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu oraz Powiatowe Stacje Sanitarne – Epidemiologiczne. Aktualności, bieżące komunikaty oraz materiały informacyjne umieszczane są na stronach internetowych inspektoratów.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Opłaty za psy oddane do schroniska	8 500,74
2.	I półr. 2010	Odkazanie terenów popowodziowych	44 000,00
3.	I półr. 2010	Wywozem nieczystości po powodzi.	23.612,08
4.	I półr. 2010	Deratyzacja na składowisku odpadów, SUW-ach, oczyszczalni, wymiennikowni i mieszkalnych budynkach komunalnych (ZGKiM).	2 225,00

3.3.2 Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 w powietrzu na terenie Gminy Bierawa oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska.

Zadania własne:

- prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Dotacja dla Powiatu Kędzierzyńskiego na remont drogi	47 615,00
2.	2009	Remonty cząstkowe dróg i chodników	201 899,69
3.	2009	Budowa i odbudowa dróg i chodników (projekty i realizacja)	66 927,00
4.	2009	Przebudowa nawierzchni ul. Górnicza Ortowice	152 292,85
5.	2009	Projekt ul. Sosnowa Dziergowice	7 320,00
6.	2009	Modernizacja drogi transportu rolnego Niwiska	75 549,69
7.	2009	Modernizacja Stare Koźle ul. Wolności	433 497,26
8.	2009	Droga do terenów inwestycyjnych	297 081,39
9.	2009	Przebudowa drogi w Grabówce Opracowanie projektu budowlanego – pow. chodnika 406,20 m ² , pow. jezdni - 3181,72 m ² . Opracowano projekt.	10.980,00
10.	2009	Przebudowa ulicy Brzozowej w Dziergowicach - opracowanie projektu budowlanego – pow. chodnika 1242,00 m ² , pow. jezdni-5 255m ² - opracowano projekt	12.200,00
11.	2009	Budowa drogi gminnej w miejscowości Dziergowice ul. Sosnowa - opracowanie projektu budowy drogi.	7.320,00
12.	2009	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej 108193 O w miejscowości Ortowice ul. Górnicza - dł. 217 m i szer. 3,5 m	152.292,85
13.	I półr.2010	Dotacja na budowę drogi do terenów inwestycyjnych w Starym Koźlu	1.287.027,01
14.	I półr.2010	Remonty cząstkowe dróg i chodników	6.222,00
15.	I półr.2010	Budowa i odbudowa dróg i chodników (projekty i realizacja)	7.930,00
16.	I półr.2010	Remont ul. Nowej i Gliwickiej Brzeźce	16.127,79
17.	I półr.2010	Droga do terenów inwestycyjnych	1 579 346,03
18.	I półr.2010	Przebudowa ul. Polnej i Leśnej w Starym Koźlu-projekt - opracowanie map do celów projektowych	7 930,00
<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii, - prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii, - promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez pracowników Urzędu Gminy w Bierawie. Działania samego rynku dla zmniejszenia energochłonności gospodarki są bardzo istotne, ale niewystarczające. Konieczna jest ingerencja państwa, ale zgodna z zasadami rynkowymi. Przykład polski wskazuje, że po 1990 roku pomimo osiągnięcia wyraźnego wzrostu gospodarczego i postępującej poprawy warunków życia społeczeństwa, nie spowodowało to zwiększonego zużycia energii pierwotnej, a przeciwnie nastąpiło zmniejszenie jej zużycia. Wprowadzany w tym okresie system gospodarki rynkowej uruchomił proste procesy oszczędności energii. W ostatnich latach kładzie się coraz większy nacisk na wykorzystywanie czystej energii ze źródeł odnawialnych. Opracowywane są jej nowe technologie, bardziej sprawne technicznie i ekonomicznie.</p> <p>W Gminie Bierawa w strukturze paliwowej pokrycia potrzeb ciepłych gminy dominuje obecnie węgiel kamienny, prowadzone są działania związane z wykorzystaniem potencjału odnawialnych źródeł energii oraz biopaliw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - węgiel kamienny - 91 %, - olej opałowy, gaz płynny – 8 %, - gaz ziemny – 0 %, 			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

- energia elektryczna – 1 % - energia odnawialna – 0%.			
- wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Połączenie komunikacji miejskiej z Kędzierzyna-Koźla do Brzeźce	18.736,66
2.	I półr.2010	Połączenie komunikacji miejskiej z Kędzierzyna-Koźla do Brzeźce	11.964,59
- realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Niska emisja (w tym pył zawieszony PM10) może zostać ograniczona poprzez odpowiednią termomodernizację budynków i modernizację kotłowni oraz korzystanie z ekologicznych i odnawialnych źródeł energii. W opisywanym okresie wykonano szereg działań termomodernizacyjnych w istniejących obiektach prywatnych i komunalnych. Działania te w bieżącej i dalszej perspektywie pozwolą na ograniczenie niskiej emisji.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Ośrodek Zdrowia Kotłarnia - dach ACCURATE, budynek Korzonek i okna.	88 505, 41
2.	2009	Termomodernizacja budynku Domu Kultury w Bierawie - opracowanie projektu termomodernizacji budynku i modernizacji instalacji grzewczej. Opracowano projekt budowlany i złożono wnioski o dofinansowanie ze środków RPOWO.	62 212,00
- zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Prowadzone działania zmierzały do zwiększenia efektywności edukacji ekologicznej przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, - wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, - uporządkowanie przepływu informacji i usprawnienie procesu decyzyjnego związanego z edukacją ekologiczną. <p>Na terenie Gminy Bierawa prowadzona jest edukacja ekologiczna polegająca na organizowaniu akcji edukacyjnych z dziećmi i nauczycielami w placówkach oświatowych (pogadanki o tematyce ekologicznej, organizowanie konkursów ekologicznych, zbiórka zużytych baterii), na spotkaniach z mieszkańcami i lokalnymi liderami. W czasie spotkań prowadzona jest praktyczna nauka segregacji odpadów, a także przekazywane są plakaty i ulotki.</p> <p>Gmina wspiera selektywną zbiórkę odpadów. Selektywna zbiórka prowadzona jest w systemie workowym tzn. zakład świadczący usługi udostępnia worki, mieszkańcy segregują odpady w workach i wystawiają w określonym terminie przed posesję. Corocznie uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum z terenu gminy aktywnie włączają się do akcji „Sprzątanie świata” oraz „Dzień Ziemi” (porządkowana jest najbliższa okolica).</p>			
- szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie nie było realizowane w latach 2009-2010 – z powodu braku środków finansowych.			
- wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na terenie gminy jest związane głównie z niską emisją,			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

emisją pochodzącą od ciągów komunikacyjnych, emisją napływową oraz w niewielkim stopniu z emisją przemysłową. Niska emisja może zostać ograniczona poprzez odpowiednią termomodernizację budynków i kotłowni oraz korzystanie z ekologicznych i odnawialnych źródeł energii. Ekologiczne źródła energii są często źródłami niezwykle ekonomicznymi, jednak ich zastosowanie wymaga niezwykle szczegółowych badań i analiz. Zanieczyszczenia pochodzące od ciągów komunikacyjnych są trudne do wyeliminowania, zwłaszcza wobec ciągłej rozbudowy szlaków komunikacyjnych i ciągłego przyrostu liczby pojazdów samochodowych. Rozwiązaniem jest organizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej w sposób umożliwiający ominięcie newralgicznych punktów. Przykładem działań może być budowa obwodnic a także wyprowadzenie ruchu z obszarów o gęstej zabudowie.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Obowiązkowe przeglądy przewodów kominowych w budynkach administrowanych przez zakład (ZGKiM)	2 400,00
2.	2009	Zwrot dla osób fizycznych za eko-piece (ze środków GFOŚiGW).	22 000,00

- wprowadzanie scentralizowanych systemów grzewczych dla ograniczania liczby źródeł niskiej emisji

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	I półr.2010	Remont odcinka sieci ciepłowniczej	2.953,33

- budowa ścieżki rowerowej Korzonek – „Korzonek Wieś” wzdłuż trasy wojewódzkiej

Realizacja zadania:

W latach 2009-2010 zadanie nie było realizowane, realizacja jest planowana w kolejnych latach wraz z Zarządem Dróg Wojewódzkich.

Zadania inne:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Usługi kominiarskie	*
2.	2009	Zwrot dla osób fizycznych za usuwanie azbestu (ze środków GFOŚiGW).	3 000,00
3.	2009	Droga gminna do terenów inwestycyjnych w m. Stare Koźle Budowa drogi o dł. 1101 m i szer. 6,0 m. Inwestycja w trakcie realizacji. Całkowita wartość inwestycji to kwota 1 811 230,82 zł.	297 081,39
4.	2009	Modernizacja drogi transportu rolnego „Niwiska” Lubieszów Modernizacja drogi o dł. 570 m i szer. 2,5 m.	75 546,69
5.	I półr. 2010	Usługi kominiarskie	*
6.	I półr. 2010	Obowiązkowe przeglądy przewodów kominowych w budynkach administrowanych przez zakład (ZGKiM)	1 464,00

UWAGA: * kwoty zostały uwzględnione w ramach nadrzędnego zadania ogólnego w sprawozdaniu z realizacji budżetu gminy.

Zadania koordynowane:

- Uchwalenie przez Marszałka Województwa Opolskiego Programu Ochrony Powietrza po zaopiniowaniu przez Starostę Kędzierzyńsko - kozielskiego oraz jego realizacja

Realizacja zadania:

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą nr XXXIII/353/2009 z dnia 7 lipca 2009r. (na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa) przyjął Program Ochrony Powietrza dla strefy kędzierzyńsko-kozielskiej. Na terenie Gminy Bierawa występują obszary przekroczeń (obszar zajmuje powierzchnię ok. 843ha) w związku z czym prowadzone są działania związane z ograniczaniem emisji z terenu Gminy jak i emisji napływowej.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

- usprawnienie organizacji ruchu drogowego			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na bieżąco przez Urząd Gminy w Bierawie, polegające na optymalizacji wykorzystania istniejącego stanu infrastruktury drogowej do bieżących potrzeb.			
- tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami obowiązującego prawa w zakresie ochrony środowiska			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na etapie tworzenia i aktualizacji gminnego planu zagospodarowania przestrzennego.			
- wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć			
<i>Realizacja zadania:</i>			
15 listopada 2008 r. weszła w życie <i>ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.)</i> , która powołała nową jednostkę administracyjną – Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, z następującymi kompetencjami:			
1) udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko,			
2) przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach,			
3) tworzenie i likwidacja form ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,			
4) ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;			
5) wydawanie decyzji na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;			
6) przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;			
7) wykonywanie zadań związanych z udziałem organizacji w systemie ek zarządzania i audytu (EMAS) na zasadach i w zakresie określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS);			
9) współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody;			
10) współpraca z organizacjami ekologicznymi.			
Ponadto decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje:			
- Starosta – w przypadku scalania, wymiany lub podziału gruntów;			
- dyrektor Regionalnej Dyrekcyj Lasów Państwowych – w przypadku zmiany lasu, stanowiącego własność Skarbu Państwa, na użytek rolny;			
- Wójt, Burmistrz, Prezydent miasta – w przypadku pozostałych przedsięwzięć.			
- zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa)			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Na terenie gminy uprawy roślin energetycznych są prowadzone w ograniczonym zakresie, nie ma zlokalizowanych również kotłowni wykorzystujące energię z biopaliw. Indywidualnie mieszkańcy gminy wykorzystują w paleniskach domowych odpady drzewne.			
- sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym, po ustąpieniu śniegów - przedsiębiorstwa komunalne			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Prace porządkowe na terenach gminnych	125 246,99
2.	2009	Odśnieżanie dróg gminnych + piasek	42 087,29
3.	2009	Sprzątanie przystanków	21 789,20
4.	I półr. 2010	Odśnieżanie dróg gminnych + piasek	70 960,38
- modernizacja ciepłowni lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu optymalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane przez przedsiębiorstwa, jak również przez lokalne wspólnoty mieszkaniowe oraz indywidualnie przez mieszkańców w ramach bieżącej i planowanej modernizacji źródeł ciepła.
- spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane przez przedsiębiorstwa. Obecnie praktycznie każde przedsięwzięcie obwarowane jest szczegółowymi uwarunkowaniami środowiskowymi, stawiającymi przed potencjalnym inwestorem obowiązek dotrzymania obowiązujących standardów wykonania i eksploatacji urządzeń i obiektów.
- wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem
<i>Realizacja zadania:</i>
Realizacja zadania opisana wyżej w ramach zadania: stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu. Zadanie realizowane przez przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjne.
- prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska
<i>Realizacja zadania:</i>
Podstawowym elementem związanym z poprawą sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jest podniesienie sprawności systemów zbierania odpadów z jednoczesnym zapewnieniem ich odzysku i unieszkodliwiania w instalacjach spełniających wymagania ochrony środowiska.
Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych występujących w strumieniu odpadów komunalnych bardzo korzystnie wpływa na stan środowiska w gminie. Przyczynia się to do zmniejszenia ilości odpadów:
- kierowanych bezpośrednio na składowiska poprzez poddawanie ich w pierwszej kolejności procesom odzysku,
- spalanych w paleniskach domowych (dotyczy to głównie odpadów z papieru i tektury oraz z tworzyw sztucznych).
Ponadto objęcie większości mieszkańców gminy zorganizowanym odbiorem odpadów eliminuje zjawisko niekontrolowanego pozbywania się odpadów, przeciwdziała powstawaniu dzikich „wysypisk śmieci”. Jednakże powodzenie tych działań wymagało wdrożenia odpowiednich instrumentów finansowych, właściwej kontroli i nadzoru nad jednostkami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań a także wykonanie działań zgodnie z określonymi terminami. Nie bez znaczenia tutaj miało przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjno – informacyjnej wśród społeczeństwa. Wzrost ilości zbieranych odpadów, które można ponownie wykorzystać pozytywnie wpływa również na ograniczenie degradacji gleb i zasobów leśnych.
- prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane na bieżąco m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Wyniki kontroli umieszczane są w publicznie dostępnych wykazach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.
- Modernizacja punktów przeładunku i dystrybucji paliw, w tym: w Kopalni Piasku „Kotlarnia” w Kotlarni
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane przez Kopalnię Piasku „Kotlarnia” w Kotlarni.
3.3.3 Osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód.
Zadania własne:
- rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Realizacja zadania:

Zadania w zakresie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Bierawa w latach 2009 - 2010 realizowało głównie Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bierawie. Sukcesywnie i systematycznie rozbudowywano i modernizowano sieć wodociągową i kanalizacyjną w poszczególnych miejscowościach gminy.

W latach 2009-2010 r. zaopatrzenie gminy w wodę było dobre. Częstotliwość występowania awarii ocenia się jako niską. Parametry jakościowe wody określa się jako dobre. ZGKiM prowadził rozbudowę oraz modernizację sieci i urządzeń wodociągowych. W wyniku przeprowadzonych modernizacji woda wprowadzona do sieci wodociągowej odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia oraz standardom obowiązującym w Unii Europejskiej.

- współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane we współpracy z OODR w Łosiu. Osiąganie coraz wyższego poziomu czystości wód powierzchniowych jest uwarunkowane systematycznymi działaniami na szeregu płaszczyznach, w tym m.in.:

- systematyczną rozbudową kanalizacji deszczowej, właściwym odprowadzaniem wód opadowych, uwzględnianiem tego aspektu przy kolejnych modernizacjach,
- dążeniem do trwałego stanu 100% skanalizowania obszaru gminy,
- poprawą szczelności zbiorników przydomowych (szamb),
- wdrażaniem właściwych nawyków wśród mieszkańców, zmierzających do optymalnego korzystania z zasobów wodnych gminy.

Po wejściu do UE uruchomiony został mechanizm dopłat dla rolników. Dopłaty dla ekorołników wypłacane są za pośrednictwem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Aby z nich skorzystać, rolnik oprócz uzyskania certyfikatu musi wystąpić do ARiMR z wnioskiem o przystąpienie do programów rolnośrodowiskowych i realizować pakiet rolnictwo ekologiczne, który jest częścią tych programów. Aby uczestniczyć w programach rolnośrodowiskowych należy m.in. przez okres trwania umowy gospodarować zgodnie z planem rolnośrodowiskowym, prowadzić dokumentację i przestrzegać Zasad Kodeksu Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej. W planie zawiera się zobowiązanie rolnika do modernizacji lub budowy urządzeń do przechowywania ścieków, gnojówki, gnojowicy lub obornika (najpóźniej do końca trwania programu), co ma znaczący wpływ na spływ zanieczyszczeń do wód gruntowych.

- wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej

Realizacja zadania:

Dofinansowanie do budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków zostało zawieszono po zlikwidowaniu GFOŚiGW. Istniejącą do końca 2009 roku możliwość dofinansowania inwestycji ekologicznych typu przydomowe oczyszczalnie ścieków, kolektory słoneczne lub termomodernizacja budynków zlikwidowała nowa ustawa o finansach publicznych. Obecnie, od roku 2011 wraca możliwość dotowania przez gminy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. O pieniądze mogą się starać m.in. właściciele domów jednorodzinnych i wspólnoty mieszkaniowe. W nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska zapisano, że tego typu przedsięwzięcia będą mogły być dofinansowane bezpośrednio z budżetu gminy lub powiatu na zasadzie dotacji celowej. Będzie ona przyznawana: osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom oraz gminnym lub powiatowym osobom prawnym. Zasady udzielania dofinansowania (kryteria, tryb postępowania, rozliczanie) mają być ustalane w drodze uchwały przez radę gminy lub radę powiatu. Przekazywanie dotacji celowej ma następować po zawarciu umowy z samorządem. Zgodnie z przyjętym przez parlament i zaakceptowanym przez prezydenta rozwiązaniem, dotacje mogą być udzielane wyłącznie ze środków związanych z opłatami i karami środowiskowymi, które trafiły budżetów gmin i powiatów od 1 stycznia 2011 r. Podjęcie dofinansowania zostanie rozważone przez Radę Gminy w Bierawie.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

- wykonanie dokumentacji tranzytu sieci kanalizacyjnej z Solarni do biologicznej oczyszczalni ścieków ZAK i sieci rozdzielczej sołectwa Solarnia, Dziergowice i Lubieszów

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Wykonanie dokumentacji kanalizacji tranzytowej z Solarni do biologicznej oczyszczalni ścieków ZAK i sieć rozdzielcza sołectwa Solarnia, Dziergowice i Lubieszów.	136 518,00

- wykonanie dokumentacji tranzytu sieci kanalizacyjnej Ortowice – Oczyszczalnia ZAK

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Budowa rurociągu tranzytowego z Ortowic do oczyszczalni ścieków ZAK SA Kędzierzyn wraz z kanalizacją sanitarną do miejscowości Korzonek Wieś Opracowano projekt budowlany	*
2.	I półr. 2010	Budowa rurociągu tranzytowego z Ortowic do oczyszczalni ścieków ZAK SA Kędzierzyn wraz z kanalizacją sanitarną do miejscowości Korzonek Wieś - Rozpoczęto roboty budowlane.	15,20

UWAGA: * kwoty zostały uwzględnione w ramach nadrzędnego zadania ogólnego w sprawozdaniu z realizacji budżetu gminy.

- wykonanie dokumentacji wymiany kolektora wodociągu ze stacji uzdatniania wody w Korzonku do sołectw: Grabówka, Bierawa, Ortowice, Kotlarnia,

- wymiana kolektora wodociągu ze stacji uzdatniania wody w Korzonku do sołectw: Grabówka, Bierawa, Ortowice, Kotlarnia

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Projekt wymiany kolektora wodociągu ze stacji uzdatniania wody w Korzonku do sołectw: Grabówka, Bierawa, Ortowice, Kotlarnia Opracowanie programu funkcjonalno użytkowego przebudowy Stacji Uzdatniania Wody „Korzonek	4.880,00
2.	2009	Wymiana sieci kanalizacyjnej na Korzonku (ZGKiM)	7 500,00

- skanalizowanie gminy

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Budowa przedłużeń sieci kanalizacyjnych w poszczególnych sołectwach	545 867,94
2.	2009	Opłaty za umieszczenie sieci kanalizacyjnej w pasie drogowym	17 497,91
3.	2009	Przedłużenie sieci wodociągowej Stare Koźle (rurociąg wodociągowy z rur PEHD o śr 110 mm dł. 162m.)	29.234,20
4.	2009	Przedłużenie sieci wodociągowej St. Koźle ul. Wierzbowa (wykonanie dokumentacji) Opracowanie projektu doprowadzenia wody do 19 nowopowstałych działek.	14.450,00
5.	2009	Przedłużenie sieci wodociągowej Brzeźce - opracowanie projektu budowlanego budowy wodociągu zasilającego	11.185,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

		działki przy ul. Gliwickiej.	
6.	2009	Przedłużenie sieci kanalizacyjnej w Starym Koźlu ul. Wierzbowa Opracowanie projektu budowy kanalizacji sanitarnej dla 19 nowopowstałych działek.	13.535,00
7.	2009	Projekt kompleksowego uporządkowania gospodarki wodnościekowej - opracowanie Studium Wykonalności	121.963,40
8.	2009	Przedłużenie sieci kanalizacyjnej w Bierawie (RINNEN)- cele projektowe i realizacja. Budowa rurociągu tłoczego z rur PE-100 o śr 90 dł. 1676 m.	246.488,54
9.	2009	Przedłużenie sieci kanalizacyjnej w Bierawie (Owczarek) Długość sieci 9,0 m.	8.248,00
10.	I półr.2010	Wykonanie odwodnienia Grabówka i Dziergowice	10.432,63
- modernizacja stacji wodociągowej na terenie gminy			
Realizacja zadania:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Remont przepływomierzy (ZGKiM)	2 164,00
Zadania inne:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Materiały potrzebne do utrzymania i konserwacji sieci wodociągowej, stacji i wykonania usług wodociągowych (ZGKiM)	66 330,63
2.	2009	Wymiana wodomierzy, hydrantów (ZGKiM)	32 343,00
3.	2009	Zakup wodorotlenku sodu (ZGKiM)	4 824,00
4.	2009	Materiały zużyte przy pracach naprawczych sieci wodociągowych (ZGKiM)	29 163,63
5.	2009	Materiały zużyte przy pracach naprawczych w oczyszczalni ścieków w Kotlewni oraz na przepompowniach ścieków (ZGKiM)	22 869,90
6.	2009	Materiały zużyte przy pracach naprawczych na wymiennikowi ciepła Korzonek (ZGKiM)	4 432,92
7.	2009	Monitoring wód, opadów, odcieków i gazów składowiskowych ze składowiska komunalnego, badania fizyko-chemiczne ścieków z oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków badania, wody pitnej ze stacji uzdatniania wody (ZGKiM)	41 924,90
8.	2009	Naprawy pomp przepompowni ścieków, oczyszczalni i stacji uzdatniania wody (ZGKiM)	49 030,20
9.	2009	Wykonanie studzienek chłonnych Dziergowice	19 441,23
10.	2009	Parking Kotlewnia	46 360,00
11.	2009	Odwodnienie Solarnia	9 887,06
12.	2009	Zakup kontenera sanitarnego na boisko sportowe w Starej Kuźni	29 890,00
13.	2009	Budowa parkingu przy ul. Wąskiej w Dziergowicach - opracowanie projektu budowy parkingu z kostki brukowej o pow.589 m ² .	5.978,00
14.	2009	Utwardzenie placu postojowego w Kotlewni Opracowanie projektu budowlanego: parametry placu: długość 18,60m, szerokość 15,0 m.	1.830,00
15.	I półr. 2010	Dziergowice remont parkingu	43.920,00
16.	I półr. 2010	Remont parkingu przy UG i rynien	4.599,16

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

17.	I półr. 2010	Materiały potrzebne do utrzymania i konserwacji sieci wodociągowej, stacji i wykonania usług wodociągowych (ZGKiM)	8 543,76
18.	I półr. 2010	Materiały zużyte przy pracach naprawczych w oczyszczalni ścieków w Kotlewni oraz na przepompowniach ścieków (ZGKiM)	9 237,12
19.	I półr. 2010	Materiały zużyte przy pracach naprawczych na wymiennikowi ciepła Korzonek (ZGKiM)	951,14
20.	I półr. 2010	Naprawy pomp przepompowni ścieków, oczyszczalni i stacji uzdatniania wody (ZGKiM)	16 396,40
21.	I półr. 2010	Monitoring wód, opadów, odcieków i gazów składowiskowych ze składowiska komunalnego, badania fizyko-chemiczne ścieków z oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków, badania wody pitnej ze stacji uzdatniania wody (ZGKiM).	22.517,68

Zadania koordynowane:

- intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych

Realizacja zadania:

Działania prowadzone są na bieżąco przez WIOŚ w Opolu oraz pracowników Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu. Wydawane są pozwolenia wodnoprawne z zakresu wprowadzania ścieków do wód i do ziemi oraz do urządzeń kanalizacyjnych - regulujące ilość i jakość odprowadzanych ścieków, nakładające obowiązek wykonywania analiz ścieków. Przedkładane wyniki są analizowane i weryfikowane.

- budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez rolników indywidualnych oraz właścicieli gospodarstw rolnych na terenie gminy.

- rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie jej do wymagań wspólnotowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu. Opracowywane są również plany monitoringu na kolejne okresy czasu.

- wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez podmioty gospodarcze działające na terenie gminy. Systematycznie z roku na rok wzrasta świadomość osób zarządzających podmiotami gospodarczymi również w dziedzinie „czystej produkcji” oraz konsekwencji związanych z postępowaniem niezgodnym z przepisami ochrony środowiska. Szybkie unowocześnianie produkcji, energooszczędne i małoodpadowe technologie pozwalają ograniczać tak zużycie surowców jak i wytwarzanych w procesie produkcji odpadów czy nieuzasadnionego zwiększonego zużycia wody (a w efekcie powstawania nadmiernych ilości ścieków). Czysta produkcja staje się z roku na rok obowiązującym standardem.

3.3.4 Wyposażenie w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej

Zadania koordynowane:

- realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych przewidzianych dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000

Realizacja zadania:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Zadanie realizowane przez ZGKiM w Bierawie. Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Bierawa obejmowały m.in. sukcesywną i systematyczną rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w poszczególnych miejscowościach.

Nie wszystkie zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy zostały zrealizowane w latach 2009-2010. Powodem były głównie uwarunkowania ekonomiczne, gdyż zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej są zwykle zadaniami najbardziej obciążającymi budżet gminy, będą one realizowane w kolejnym 2 letnim okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.

3.3.5 Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Zadania własne:

- budowa ścieżek rowerowych

Realizacja zadania:

W latach 2009-2010 nie utworzono nowych ścieżek rowerowych na terenie gminy. Wykorzystywane w tym celu są często drogi transportu rolnego, nie posiadają jednak specjalnego oznakowania.

- wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego,
- przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu

Realizacja zadania:

Obowiązujące w kraju procedury lokalizacyjne pozwalają na skuteczne egzekwowanie ograniczeń emisji hałasu w nowo powstających obiektach przemysłowych oraz drogowych. Dotyczy to również obiektów modernizowanych i rozbudowywanych. Wszystko to skutecznie eliminuje powstawanie nowych obiektów emitujących ponadnormatywny hałas do środowiska. Zadanie realizowane na bieżąco na etapie aktualizacji gminnego planu zagospodarowania przestrzennego.

- modernizacja nawierzchni dróg

Realizacja zadania:

Realizacja zadania opisana w pkt. 3.2.2.

- usprawnianie organizacji ruchu drogowego,
- zmniejszanie szybkości ruchu

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Urząd Gminy w Bierawie polegające na optymalizacji wykorzystania istniejącego stanu infrastruktury drogowej do bieżących potrzeb.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Wykonanie i montaż znaków drogowych	31 050,41
2.	I półr. 2010	Wykonanie i montaż znaków drogowych	4.179,96

Zadania koordynowane:

- wykonywanie pomiarów emisji hałasu przez określonych prawem zarządców dróg i podmioty gospodarcze oraz przekazywanie wyników pomiarów uprawnionym organom ochrony środowiska w formie ustalonej prawem

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie - Koźlu oraz zarządców dróg i linii kolejowych. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.

- tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w ramach aktualizacji gminnego planu zagospodarowania przestrzennego. Stan zagrożenia hałasem przemysłowym ulega ciągłym zmianom, co wiążąc należy z przebiegającym procesem restrukturyzacji gospodarki. Jedną z konsekwencji przeobrażeń w gospodarce jest utrzymujący się wzrost zagrożenia akustycznego dla środowiska przez niewielkie zakłady produkcyjne, usługowe i gastronomiczne. Emitują one hałas o relatywnie niewysokim poziomie (przy

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

niewielkich przekroczeniach wartości normatywnych) i niewielkim zasięgu oddziaływania, jednakże ich lokalizacja w pobliżu terenów wymagających ochrony akustycznej powoduje, iż stają się one obiektami uciążliwymi akustycznie o charakterze lokalnym.

Ograniczenie uciążliwości akustycznej pochodzącej ze źródeł przemysłowych odbywa się głównie na drodze administracyjnej, uprawniony organ (Starosta) wydaje decyzję ograniczającą emisję hałasu do określonego poziomu. W zakresie hałasu przemysłowego, jak wykazują kontrole, obserwuje się wyraźnie obniżenie emisji z zakładów produkcyjnych. Jest to efekt głównie wprowadzania nowych technologii oraz warunków, jakie musi spełniać inwestor w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku nowych inwestycji. Dużą i zauważalną uciążliwość wnoszą ciągi komunikacyjne (np. obszary wzdłuż dróg wojewódzkich nr 408 i 425). Gwałtowny rozwój motoryzacji spowodował zmiany klimatu akustycznego, które ulegają postępującemu pogorszeniu.

W utrzymaniu dotychczasowego standardu akustycznego dużą rolę odgrywają mieszkańcy oraz służby kontrolne, odpowiedzialne za kontrole (pomiar) w przypadku zgłoszeń pogorszenia się klimatu akustycznego. Pomiar tak planowe, jak i interwencyjne, są wykonywane głównie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Poprawiające się standardy życia mieszkańców – również w zakresie komfortu akustycznego w miejscu zamieszkania i pracy, sprawia, że najczęściej to właśnie mieszkańcy danego terenu zwracają baczną uwagę na pojawiający się wzrost hałasu w ich otoczeniu.

Zadanie zakładane jest do zrealizowania w perspektywie długoterminowej, w ścisłej współpracy z sąsiadującymi gminami. Objęcie terenów chronionych strefami ciszy wymaga działania kompleksowego, biorącego pod uwagę istniejące i planowane korytarze ekologiczne oraz element oddziaływania na środowisko istniejących siedlisk ludzkich.

- tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.

- ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez pomiary interwencyjne prowadzone przez wyspecjalizowane służby Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzącego jednocześnie rejestr i składający raporty z przeprowadzonych pomiarów.

- szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

3.3.6 Ochrona mieszkańców Gminy Bierawa przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Zadania koordynowane:

- prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących prawem pomiarów dotyczącym ochrony środowiska,
- monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi,
- wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.

Wykonanie badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jest zadaniem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, który został ustawowo zobowiązany do wykonywania zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

<p>Wykonano badania pól elektromagnetycznych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Rozporządzenie Ministra Środowiska wprowadziło obowiązek prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w trzech typach obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., - pozostałych miastach, - obszarach wiejskich.
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie polityki przestrzennej pozwalającej na ochronę ludzi przed szkodliwymi polami elektromagnetycznymi, prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa, higieny pracy, prawa budowlanego, zagospodarowania przestrzennego i przepisów sanitarnych w celu ochrony przed polami elektromagnetycznymi, - tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Zadanie realizowane przez WIOŚ, jak również tezy ujmowane są w wojewódzkich i gminnych planach zagospodarowania przestrzennego. Nieodzownym warunkiem sporządzenia poprawnego planu zagospodarowania przestrzennego jest posiadanie pełnego rozeznania perspektyw i możliwości przestrzennych danego terenu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - skuteczne uniemożliwienie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości, - modernizowanie sieci przebiegających w obszarach zurbanizowanych,
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Zadanie realizowane przez właścicieli sieci telekomunikacyjnych oraz elektroenergetycznych.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Zadanie realizowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu oraz Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu.</p>
<p>3.3.7 Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii.</p>
<p>Zadania koordynowane:</p>
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy Bierawa w zakresie postępowania podczas zagrożeń i poważnych awarii przemysłowych odbywa się głównie poprzez lokalne media, w których zamieszczane są informacje dotyczące sposobów informowania o zagrożeniach, racjonalnego postępowania podczas zagrożenia oraz jednostek i lokalizacji centrów kryzysowych. Podnoszenie świadomości społeczeństwa odbywa się poprzez uświadamianie spektrum i kategorii zagrożeń ekologicznych, zarówno tych dotyczących lokalną społeczność – na które nie ma ona większego wpływu (np. dziura ozonowa), jak i tych, z którymi mieszkańcy gminy stykają się na co dzień np. nielegalne wysypiska, wypadki nagłego zanieczyszczenia wód powierzchniowych, pożar, powódź. Odbywa się to drogą systematycznych publikacji, artykułów prasowych, powiadamiania o aktualnościach na stronie internetowej gminy, czy w postaci różnych form edukacji prowadzonej tak wśród dorosłych mieszkańców jak i wśród młodzieży i dzieci (np. przez Straż Pożarną).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - promowanie systemu ubezpieczeń ekologicznych dla obiektów i działań, które w sytuacji awaryjnej będą wymagać sfinansowania działań ratowniczych i naprawczych
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Zadanie realizowane m.in. przez organizacje pozarządowe.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji
<p><i>Realizacja zadania:</i></p>
<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu oraz</p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

przez Państwową Straż Pożarną. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Opolu.

- opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom,
- opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez podmioty gospodarcze w porozumieniu z Powiatowymi Komendami Państwowej Straży Pożarnej.

- utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki Straży Pożarnej (tak zawodowej jak i OSP RP).

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	349 808,25
2.	2009	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	20 000,00
3.	I półr. 2010	Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	82 624,85

3.3.8 Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Zadania własne:

- upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii

Realizacja zadania:

Władze Gminy Bierawa wspierają przedsięwzięcia, wykorzystujące odnawialne i ekologiczne źródła energii. Informacje umieszczane są na stronie internetowej gminy oraz w lokalnych mediach. Poza tym w lokalnych gazetach umieszczane są artykuły promujące działania na rzecz poszanowania energii, zwiększania efektywności energetycznej, a tym samym obniżenia emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Generalnie w budynkach komunalnych jak i prywatnych oraz podmiotach gospodarczych i instytucjach obserwuje się stałe dążenie do ograniczenia stosowania węgla jako podstawowego nośnika energii cieplnej – na rzecz innych nośników – zwłaszcza odpadów drzewnych, oleju opałowego i gazu. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii notowane jest do tej pory tylko w indywidualnych przypadkach, stosowane przez mieszkańców w budownictwie jednorodzinym do ogrzewania pomieszczeń (m.in. pompy ciepłe, instalacje solarne).

- prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii

Realizacja zadania:

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej do 2020 roku w Polsce udział energii elektrycznej wytwarzanej przez odnawialne źródła energii powinien wynosić 15 procent. Obserwowany w ostatnich latach znaczny postęp w wykorzystaniu wiatru do produkcji prądu czyni energetykę wiatrową jedną z najlepiej rozwijających się gałęzi przemysłu.

Gmina Bierawa jest zaliczana do tych terenów województwa opolskiego, w których warunki wietrzne pozwalają na efektywne wykorzystanie energii wiatru. Coraz większe jest zainteresowanie firm, które chcą budować wiatraki.

4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Kierownictwo posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy Gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza Gminny Program Ochrony Środowiska, który podlega zaopiniowaniu poprzez organ wykonawczy powiatu.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Wójcie, który składa Radzie Gminy Bierawa raporty z wykonania programu. Rada Gminy współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego oraz wojewódzkiego. Ponadto Rada Gminy współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2009-2010 Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa dla części parametrów zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami ułatwia raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 3). W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa została przyjęta tabela z wskaźnikami efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska (tabela 25), do określania w kolejnych raportach z Programu Ochrony Środowiska. Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki (Uwaga: większość wskaźników za rok 2010 będzie dostępna dopiero w II półroczu 2011 roku). Przedstawione wskaźniki zostały ustalone na podstawie danych pozyskanych w Urzędzie Gminy, w Starostwie Powiatowym, GUS oraz na podstawie ustaleń własnych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Tabela. Wskaźniki monitoringu dla Gminy Bierawa.

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
Ochrona przyrody i krajobrazu				
1.	Powierzchnia prawnie chroniona - ogółem	Gmina Bierawa – 14 ha	Gmina Bierawa – 14 ha	Powierzchnia na podstawie danych GUS, nie uwzględniająca obszarów Natura2000
2.	Obszary NATURA 2000	Nie występują	Nie występują	
3.	Rezerваты	brak	brak	Bez zmian
4.	Parki krajobrazowe	brak	brak	Bez zmian
5.	Obszary chronionego krajobrazu	brak	brak	Bez zmian
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	brak	brak	Bez zmian
7.	Użytki ekologiczne	Gmina Bierawa: „Gacek”	Gmina Bierawa: „Gacek”	Bez zmian
Lasy				
8.	Lesistość gminy	• Gmina Bierawa – 59%	• Gmina Bierawa – 59,1%	Jedynie na terenie Miasta Kędzierzyn-Koźle i Gminy Bierawa odnotowano nieznaczny wzrost wskaźnika lesistości o 0,1%.
Gleby				
9.	Grunty zdewastowane i zdegradowane	ok. 700 ha – wyrobisko Kotłarnia	ok. 700 ha – wyrobisko Kotłarnia	
10.	Ekologiczne gospodarstwa rolne posiadające certyfikat	b.d.	b.d.	
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych				
11.	Jakość wód podziemnych	Brak punktów monitoringowych JCWPd 129 który obejmuje swym zasięgiem teren powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.	Brak punktów monitoringowych JCWPd 129 który obejmuje swym zasięgiem teren powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.	Bez zmian
12.	Jakość wód powierzchniowych	Stan jednolitych części wód powierzchniowych (Nazwa JCWP): Gmina Bierawa: 1. Bierawka od Knurówki do ujścia – zły	Stan jednolitych części wód powierzchniowych (Nazwa JCWP) – tylko stan chemiczny: Gmina Bierawa: 1. Bierawka od Knurówki do ujścia – b.d.	W 2009 r. liczba punktów pomiarowych została ograniczona do czterech na terenie powiatu. Jedynie w jednym punkcie odnotowano poprawę ze złego stanu wód do umiarkowanego (JCWP Kłodnica od Koziółki do ujścia). Brak danych odnośnie stanu i potencjału ekologicznego wód w badanych punktach w 2009 r. wynika, wyłącznie z przeprowadzenia jedynie oceny stanu chemicznego z

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
				pominięciem analizy elementów fizykochemicznych.
13.	Długość kanalizacji sanitarnej	• Gmina Bierawa – 69,7 km	• Gmina Bierawa – 70,1 km (o 0,6%)	Na przestrzeni 1 roku doszło do powiększenia długości sieci sanitarnej i wodociągowej (w nawiasie podano procentowy wzrost długości sieci).
14.	Długość sieci wodociągowej	• Gmina Bierawa – 85,4 km	• Gmina Bierawa – 86,7km (o 1,5%)	
Ochrona powietrza atmosferycznego (pomiary w punktach pomiarowych w ramach strefy kędzierzyńsko-kozielskiej)				
15.	Stężenie średnioroczne NO ₂ [µg/m ³]	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 18,8 2. Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 23,3 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 21,0 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich - 17,8	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 21,4 2. Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 24,6 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 21,6 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich – 17,9 5. Kędzierzyn-Koźle, ul. Szkolna – 22,1	Przeprowadzone pomiary wykazały że zarówno w 2008, jak i 2009r. doszło do przekroczeń wartości normatywnych w zakresie benzenu w dwóch punktach pomiarowych. Pozostałe stężenia substancji mieściły się w granicach poziomów dopuszczalnych. Zaobserwowano znaczne różnice w poziomach stężeń uzyskiwanych w okresie grzewczym i poza okresem grzewczym. Potwierdza to tezę, że istotną przyczyną zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, dwutlenkiem siarki, jak również dwutlenkiem azotu jest niska emisja pochodząca z emitorów indywidualnych palenisk, która dodatkowo skorelowana jest z warunkami atmosferycznymi panujących w danym roku.
16.	Stężenie średnioroczne SO ₂ [µg/m ³]	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 5,0 2. Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 6,1 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 5,0 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich – 6,0	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 5,3 2. Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 6,3 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 5,3 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich – 5,6 5. Kędzierzyn-Koźle, ul. Szkolna – 4,9	
17.	Stężenie średnioroczne benzenu [µg/m ³]	1. <u>Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 10,8</u> 2. <u>Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 6,7</u> 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 3,3 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich – 4,1	1. <u>Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 6,9</u> 2. Kędzierzyn-Koźle, ul. Kościuszki – 3,5 3. Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa – 2,0 4. Kędzierzyn-Koźle, ul. Ks. Opolskich – 2,1 5. <u>Kędzierzyn-Koźle, ul. Szkolna – 12,6</u>	
18.	Stężenie średnioroczne PM ₁₀ [µg/m ³]	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 35,5	1. Kędzierzyn-Koźle, ul. B. Śmiałego – 40,5	
19.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji w strefie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (klasa C)	Benzen (ochrona zdrowia), PM 10 (ochrona zdrowia), Ozon (ochrona zdrowia i ochrona roślin)	Benzen (ochrona zdrowia), PM 10 (ochrona zdrowia), Ozon (ochrona zdrowia i ochrona roślin)	
Ochrona przed hałasem				
20.	Wyniki pomiarów hałasu w punktach pomiarowych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego [dB]	Brak pomiarów hałasu w 2008 r.	Pomiary prowadzono jedynie na terenie miasta Kędzierzyna-Koźla w punktach: 1. Droga krajowa nr 40, ul. Jana Pawła II 50, 10 m od drogi – <u>dzień 67,2, noc 57,7</u> 2. Droga krajowa nr 40, ul. Piastowska 25, 7,5 m od drogi – <u>dzień 68,0, noc 58,1</u>	Brak możliwości porównania ze względu na brak pomiarów hałasu w 2008 r. W 2009 r. we wszystkich punktach pomiarowych odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego hałasu zarówno w

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
			3. Droga wojewódzka nr 418, ul. Raclawicka 13, 6,5 m od drogi – <u>dzień 68,4, noc 63,6</u>	porze dziennej, jak i nocnej przy drogach krajowych i wojewódzkiej. Największe przekroczenia odnotowano przy drodze wojewódzkiej nr 418 (w porze dziennej o 8,4 dB, w porze nocnej o 13,6 dB).
Energia odnawialna				
21.	Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej - ogółem	b.d.	b.d.	
22.	Udział energii wodnej [MW]	b.d	b.d.	
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wg GUS				
23.	Nakłady ogółem [tys. zł.]	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Bierawa: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ochrona środowiska: 324,8 ➤ gospodarka wodna: 122,0 	b.d	Ze względu na brak danych za 2009r. nie można dokonać analizy porównawczej.

1) Dane wg www.stat.gov.pl 2009

5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa. Stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel Gminy. Stanowi to niekiedy bardzo trudne zadanie, z jednej strony wobec skromności dyspozycyjnych środków na ochronę środowiska, a z drugiej strony ogrom potrzeb bieżących mieszkańców gminy. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i innej natury (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa etc.) Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądaną przez ogół mieszkańców gminy kierunki – np. poprawę stanu wód, rozwój sieci wodno – kanalizacyjnej, zmniejszenie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały (bądź są sukcesywnie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody,
- powodem braku realizacji niektórych zadań są zwłaszcza:
 - o przesunięcie terminu realizacji zadania na kolejne lata,
 - o zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie gminy,
 - o braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
 - o bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie gminy.

6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.

Przeprowadzona analiza zakresu i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa odbywała się już w czasie obowiązywania tzw. II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem obecnej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego. Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisując się będzie w osiągnięcie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć ma realizacja następujących priorytetów i zadań, określona w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa, zgodna z obecną Polityką ekologiczną państwa:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIERAWA ZA LATA 2009-2010**

- ochronie przyrody,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegająca na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

Kolejna aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa powinna uwzględniać zmianę celów i priorytetów zgodną z obecną Polityką Ekologiczną Państwa.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminy i powiatu oraz podmiotów gospodarczych. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminny wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie gminy.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Gminy Bierawa „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa”.

Do najważniejszych zadań można zaliczyć:

- budowę i modernizację dróg,
- zadania w zakresie gospodarki wodno - ściekowej,
- edukację ekologiczną.

Mimo tak krótkiego okresu czasu jaki upłynął od zatwierdzenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Bierawa nastąpiły już znaczące zmiany w przepisach (np. zmiana Polityki Ekologicznej). Niektóre z zadań obciążających samorząd gminy wymagają nakładów znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawową przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych tematów zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie.

8. LITERATURA.

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierawa na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016.
3. Sprawozdanie opisowe z realizacji budżetu Gminy Bierawa za lata 2009 i 2010.
4. www.stat.gov.pl – GUS 2009.
5. Raporty o stanie Środowiska w województwie opolskim, WIOŚ Opole, 2008, 2009.
6. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2007-10 z perspektywą do 2014 roku.
7. Rola powiatowej administracji geologicznej w ochronie zasobów kopalin, dr Kamilla Olejniczak, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.
8. Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015r. (Energoprojekt Katowice S.A. 2003
9. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
10. www.lasy.gov.pl
11. ZARZĄDZENIE NR 11A DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PANSTWOWYCH z dnia 11 maja 1999 r
12. <http://www.salamandra.org.pl>
13. Zalesianie gruntów rolnych i nieużytków - poradnik właściciela – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Piotr Skołud. DG LP 2006